

Sjømatnæringen tjente 4,7 milliarder på svak krone

Eksporten av norsk sjømat økte med 8 milliarder i 2019. Over halvparten av økningen skyldes den svake norske kronen, viser beregninger Nofima i Tromsø har gjort.

VALUTAFORTJENESTE: 88 prosent av verdiøkningen på fersk laks kom i 2019 som et resultat av en svakere krone. Foto: Gorm Kallestad / NTB scanpix

Eksklusiv

Publisert: 16 mai 2020 14:05 Sist oppdatert: 16 mai 2020 14:05

- [Jan Harald Tomassen](#)
- Mobil: 486 04 040
- E-post:jan.harald.tomassen@itromso.no

Forsker Thomas Nyrud ved Nofima forteller at de har sett på effekten valutakursen har hatt på sjømateksporten i perioden 2016–2019. Den endelige rapporten er venta å komme i neste måned, men allerede nå kan Nyrud gi en smakebit på hva de har kommet fram til.

– Vi ser at effekten av en svakere krone er på 4,7 milliarder kroner i 2019, forteller Nyrud.

Totalt var eksportverdien for sjømat i 2019 107 milliarder kroner.

Nyrud forteller at for fersk hel laks kom 88 prosent av verdiøkningen på grunn av en svakere krone.

– Her var effekten samtidig størst målt i kroner og øre, på 2,1 milliarder av en total vekst på 2,4 milliarder kroner, sier han.

VALUTAFORTJENESTE: Forsker Thomas Nyrud i Nofima har sett på effekten av den svake norske krona for norsk sjømateksport. Foto: Nofima

– Kan bare drømme

Steinar Eliassen driver eksportselskapet Norfra i Tromsø. Han forteller at den store valutagevinsten ikke vises i så stor grad på selskapets bunnlinje som tallene fra Nofima skulle tilsi.

– Vi kom i pluss, men gevinsten fikk fiskerne, sier han og forklarer at konkurransen om råstoffet gjorde at marginene ikke ga så stort utslag for eksportselskapet.

– 2019 ikke som forventa

Sjømatanalytiker Paul T. Aandahl i Sjømatrådet sier valutaeffekten på norsk laks i 2019 var på 1,93 kroner per kilo.

– Normalt skulle 2019 vært et år med sterkt vekst, men det skjedde ikke og det kan skyldes et svakt Russland-marked, forklarer han.

Den gunstige kronekursen bidro likevel til kroner i kassa, og ifølge Aandahl har også den svake norske kronen kompensert noe for fallet i etterspørselen i forbindelse med koronapandemien.

Samfunnskontakt Krister Hoaas i Lerøy Seafood erkjenner og at lav kronekurs har vært viktig for inntjeningen de seneste årene.

– Men det betyr også høyere pris for det vi må handle fra utlandet. Likevel har det til sammen vært veldig positivt, sier han.

Utvida på grunn av korona

I utgangspunktet skulle Nofima se på eksporttallene fram til årsskiftet, men de har på grunn av koronasituasjonen også sett på utviklingen i de fire første månedene i 2020.

Eksporttallene fra Sjømatrådet viser at i januar, februar og mars i år endte eksportverdien for sjømat høyere enn i tilsvarende måneder i fjor, mens den endte noe lavere i april.

– Våre beregninger viser at uten en svakere krone så ville eksportverdien gått noe ned også i mars sammenlignet med mars i fjor, sier Nyrud.

Han forteller at i januar og februar ville eksportverdien økt selv uten kronesvekkelsen fra året før.

– Som tidligere rapportert av Sjømatrådet så vi sterk vekst i eksporten i årets to første måneder, før koronapandemien og oljeprisfallet slo inn for fullt.

– Våre beregninger viser at uten kronesvekkelse ville eksportverdien falt med fire prosent hittil i år. Nå har eksportverdien økt med seks prosent, sier han.

Det har hittil i år blitt eksportert sjømat for 36,7 milliarder kroner. En svakere krone har bidratt med en omsetningsøkning på 3,5 milliarder kroner, og dermed motvirket noe av inntektsbortfallet som skyldes den vanskelige markedssituasjonen de siste par månedene.